

PREDGOVOR

Vještačenje predstavlja rad eksperata koji svoj nalaz i mišljenje moraju dati u skladu sa pravilima i metodama nauke i vještine. U vještačenju saobraćajnih nezgoda potrebno je angažovanje vještaka različitog profila (saobraćajni, mašinski, kriminalisti, lekari, psiholozi, itd.) odnosno multidisciplinarno vještačenje, što ukazuje na izuzetan značaj, odgovornost i složenost.

Saobraćajno-tehničko vještačenje i procjene šteta na motornim vozilima su razvijeni u svetu i kod nas. Kako Sud nema potrebna znanja za ovakve analize u praksi su se pojavila stručna lica i vještaci za saobraćajne nezgode i procjenu visine štete. U prvo vreme su ove analize vršili ljudi sa većim iskustvom, bez obzira na stručnu spremu i zanimanje.

U drugoj polovini osamdesetih počela je ekspanzija radova (stručnih i naučnih) iz ove oblasti, a nakon toga ekspanzija knjiga i udžbenika. Jugoslovenski autori su tada takođe objavljivali stručne, naučne radove i knjige. Pored, sada već dovoljno objavljenih radova i knjiga, uočeno je da ovako pisana usko stručna literatura nije svuda dostupna. Osim toga u domaćoj literaturi različiti autori su dali različita rješenja u zavisnosti od literature koja im je služila kao osnova.

U periodu 1980. - 1990. posebno su u Beogradu i Zagrebu javilo nekoliko autora publikujući radove i knjige na visokom tehničko-stručnom i naučnom nivou dok je u istom periodu održano i nekoliko savetovanje. Osiguravajući zavod, stručne i naučne institucije, pravosuđe i vještaci saglasni su bili da u ovu oblast treba uvesti više reda, stručnog i jednoobraznog pristupa i kvalifikovanju strukturu ljudi koji se bave vještačenjem. Davne 1989. godine autori M. Beočanin i Ž. Ristić su izdali TABLICE ZA SAOBRAĆAJNO - TEHNIČKO VJEŠTAČENJE. Autori dr M. Vujanić, Ž. Ristić, B. Andelković i S. Vujović, su izdali PRIRUČNIK za vještake sa pregledom najpotrebnijih postupaka i najužim objašnjenjem neophodnim za razumjevanje ove materije (1991). PRIRUČNIK je obilovalo tehničkim podacima o putničkim vozilima. PRIRUČNIK je takođe namjenjen istražnim sudijama, tužiocima, advokatima, krim. tehničarima, tj. svima koji se bave uviđajem, analizom nezgode ili procjene štete.

Kontinuitet rada u ovoj oblasti održao je priručnik SAOBRAĆAJNO TEHNIČKO VJEŠTAČENJE iz 1996. godine (autora dr M. Vujanića, dr K. Lipovca, S. Vujovića, M. Beočanina i B. Andelkovića).

Prilikom izrade ovog RIRUČNIKA autori su koristili literaturu navedenu u PRIRUČNIKU, a pojedini dijelovi PRIRUČNIKA su preuzeti u neizmjenjenom (ili neznatno izmjenjenom) obliku iz navedene literature.

Prošlo je 30 godina od prvog savjetovanja o saobraćajno-tehničkom vještačenju (Vrinjačka Banja 1970.), pokrenuto je nekoliko aktivnosti (udruženje vještaka, kodeks, priručnik, ispit, status i sl.). Sada se unificiraju i standardizuju i najsloženiji procesi (ISO 9000 i sl.) pa zato i ulažemo napore za ujednačavanje metodologije i viši kvalitet nalaza i mišljenja vještaka. Tokom 2000. godine autori su se udružili tako da je zajedničkim naporom nastao ovaj Priručnik.

Povodom održavanja IV Jugoslovenskog naučno-stručnog skupa o saobraćajno-tehničkom vještačenju bio je postavljen zahtev da grupa stručnjaka pripremi sistematizovan materijal sa definisanjem osnovnih pojmovi, izraza i oznaka koje se koriste u saobraćajno-tehničkom vještačenju. U poslednjem dijelu ovog PRIRUČNIKA su dati stručni pojmovi, izrazi i definicije, koje treba da se koriste na precizan i stručan način od strane vještaka. U prvom dijelu su sistematizovani i definisani osnovni pojmovi, izrazi i mjerne jedinice u saobraćajno-tehničkom vještačenju; drugi dio sadrži značenje pojedinih izraza koji se upotrebljavaju u ZOOBS-u; treći dio sadrži definicije i normative o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koje moraju da imaju vozila i o osnovnim uslovima koji moraju da ispunjavaju uređaji i oprema vozila u saobraćaju na putevima, u četvrtom dijelu su objašnjeni osnovni uslovi koje putevi, njihovi elementi i objekti na njima moraju da ispunjavaju sa gledišta bezbjednosti saobraćaja; u petom dijelu prikazane su vrste i značenja, oblik, dimenzije i način postavljanja saobraćajnih znakova na putevima.

Autori su svjesni da ovaj Priručnik ima određene nedostatke pa mole korisnike da im svojim korisnim sugestijama pomognu da sledeće izdanje bude što bolje.

AUTORI